

Ігор ПАВЛЮК

ПОЕЗІЇ

Остання мавка

Умирають ліси.
Не вмирає лиш вітер... поети...
Мавка тілом гнучким
Мені душу свою розповість.

Вона зв'яже із трав,
З того вітру смарагдовий светр
І мені подарує,
Хоч я в її лісі лиш гість.

Мавка з кленом кохалась,
Допоки мені не зустрілась.
Знала зір голоси
І коріння підводних рослин.
Синій терен проріс,
Де мисливські встромилися стріли
Ще тоді, коли мавка
Була однією з людей.

Тайну світлість отого,
що зветься душею одвіку,
Не згубила вона –
Як не згубить береза гніздо.
Що ж змінилося тут,
Що мені віддалась, чоловіку,
Який тільки й уміє –
Вірші писати, як ніхто?

Її трепетна плоть
Журавлиним прощанням стогнала,
Мов хотіла порадувати Бога –
Що файно створив.
Їй здавалось:
Мене вона в цілого світу украла.
А мені не здавалось:
Я свято її любив.

...Після того минуло уже
Дев'ять років і місяць.
Я давно був у лісі.
Все більше в метро, в НЛО...

А як час перелітний крізь кров мою
Гірко пронісся –
Сумне вербенятко
Над серцем моїм розцвіло.

Село ХХІ. Глибинка

Стареньке світло Місяця над ставом.
Идилія природи... не людей...
Два п'яниці... некошена отава.
Задрипані дітиська де-не-де.

Моя печаль, як лісова дорога,
Невидима із неба до зими.

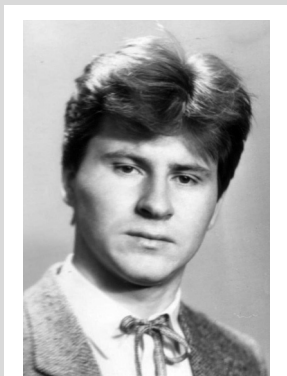
Дивлюсь на все...
Очам моїм волого.
І вітер у печі, мов кров, шумить.

Нічний туман на озеро лягає.
Глибинка засинає без пісень.
Єдиний дід, що знав іще Чапаєва,
У снах дрімотних спогади пасе.

Всі вільні тут – як риби на асфальті.
Нема ні клубу, ні веселих свят...
Лиш чорноротий піп фальшивим альтом
Благословляє сивих немовлят.

А в церкві лісу гнізда і розп'яття,
І ветхі схрони з Другої війни.
Сидять у дуплах привиди хвостаті
І рохкають під дубом кабани.

А зверху зорі падають, як паски
Із вишитого хрестиком стола.

Ігор ПАВЛЮК народився на Волині 1 січня 1967 р. Вчився у Санкт-Петербурзькому військовому училищі, працював у забайкальській тайзі, у пресі (у тому числі релігійній), на радіо. 1992 р. закінчив Львівський державний університет ім. Івана Франка, факультет журналістики. З 1987 р. мешкає у Львові. З 2003 р. – у Києві. Лауреат Народної Шевченківської премії (Залізний Мамай), літературних премій ім. В.Симоненка, ім. Б.Нечерди, міжнародної літературної премії ім. М.Гоголя «Тріумф», ім. М.Пашкевича, ім. Г.Сковороди.

Доктор наук із соціальних комунікацій. Автор 28 книжок, серед яких: поезія – «Острови юності» (1990), «Голос денного Місяця» (1994), «Алергія на вічність» (1999), «Чоловіче ворожіння» (2002), «The angel (or) English language?: Книга віршів Ігоря Павлюка англійською мовою» (2004), «Магма» (2005), «Лірика» (2008), «Україна в диму» (2009), «Стратосфера» (2010), українсько-російсько-англійська книжка лірики «Ловлячи осінні павутинки» («Catching Gossamers») (Нью-Йорк, 2011) та ін; проза – «Біографія дерева племені поетів» (2003), «Заборонений цвіт» (2007); п'єси для дітей «Літаючий казан» (2003); монографії – «Митець – Влада – Преса: історико-типологічний аналіз» (1997), «Діагностика і прогностика брехні» (2003), «Письменники у пресі» (2010), книжки з історії преси та ін. За окремими творами здійснено театральні постановки, чимало віршів стали піснями. У 2004 р. вийшов компакт-диск «Лірика...: Вірші Ігоря Павлюка у виконанні народного артиста України Святослава Максимчука».

...Оце вона і є –
Остання казка
І перша правда
Мертвого села.

Осінній пейзаж

Вітер осінній густий, як вода.
Яблука – коні...
Кров'ю століть черепичний дах
Блискає, мов ікони.

Синя дорога моя у ніч
Диха, як окунь.
По золотій, мов сльоза, струні
Страшно високо.

Ніжно виводжу печаль, як жовч,
З пісні про волю.

Я застаюся,
А ти як хоч,
В цій ласці болю...

Манять колючі драти доріг.
Хлібом твердим, як ніжик,
Краю життя своє – не на рік,
А на усмішки Божі.

Грубої в'язки печаль століть
Світиться порохняво.
Голос дитячий із-під землі...
Муза кличе «на каву».

Хмарки у річці файні такі –
Хоч на ялинку вішай.
А на могилі бомж і пташки
Булку їдять і співають віршем.

Сонце заходить в пінні сніги.
Аж зашипіло – й тихо...
Пробує доля мене на згин.
Глибоко дихаю.

Гнізда зимові.
Ночі безсонь.
Світло із болю злого.
Шрамні дороги шармних долонь –
Перші листи від Бога.

Щоденникове. 20 жовтня 2010 року

Золота і блаженська печаль сором'язного ранку.
Ультразвонова тиша самотності.
Хвойні бунти.
Чорне писане слово й проспіване біле –
Як ранка.
Буржуазний жирок на тремтливому тілі води.

Але спиртом сухим вже валяється паморозь перша.
Переламаний голос вирійного птаха з пільми.
А душа моя сива над річкою віршить і вершить:
Їй же хочеться ритму,
А не залишати томи...

Їй здається – нема окрім неї нікого у світі.
Запітніле вікно.
А по ньому листочок пливе.
Ще зоріють під тином запізно народжені квіти,
Засинає дорога –
Фатальне продовження вен.

У тайзі підсвідомості лиси гуляють і леви.
А сопілка з орлиної кістки співає про рай.

Золотіють і сивіють всі, хто хоч трохи дерева.
Хто хоч трохи пташки,
Тим здається –
У вирій пора...

Слово – не яблуко...
Слово – останній листок.
Мовою жестів спілкуюся з лісом осіннім.
Димом вітчизни я пройнятий весь – до кісток.
Кров'ю ліричною досі я голонасінний.

Як і розп'ять, не люблю я нутро торгашів
І релігійних фанатів зневажливі очі,
Чорних політиків на моїх вухах «лапші»...
Але люблю я дощ серед ночі.

Ще мені милі скуйовджені запахи хвиль,
Ангельська скрипка, що плаче невидимим сміхом,
Світлий і добрий зап'янений дядько Василь,
Що на Поліссі збирає горіхи.

Хочеться пісню таку написати – як світ –
Той, що до мене, і той, що уже після мене.
Потім – заснути: як в шкурах вовків, – у траві,
До воскресіння щоб танцювали гени...

Люблю повільно – як пісок вода.
Розводжу, як багаття над водою.
І надпочата звіробого даль
Над горизонтом ділиться надвоє.

Прозорий лід іскриться і пливе
Кудись туди, куди лише літає
По струнах вен, дзвінких солоних вен,
Людська душа і журавлина згряє.

Глибока осінь.
Хочеться вина.
Так тихо...
Чути – як зоря вмирає.
Не спиться.
І тривожно.
І вина...
Якась вина – неначе вовча згряє,
Гніздиться у крові моїй давно
І тіло місить, мовби хліб гарячий.

Десь ти – як в чорно-білому кіно, –
А чи у сні, який багато значить.

Медово-полиновий любим гріх.
Крилатим серцем думаєм про вічність.
І час іде так швидко, що вгорі
Лиш наші руки і уста дотичні.

Нехай собі ідуть – і час, і все.
Ми з часом квити.
Він мені до пула.
А простір весь –
Париж... Ханой... Брюссель –
Я би продав.
Але ж ніхто не купить.

Отож, сиджу.
На горизонт дивлюсь.
Люблю тебе повільно...

Боже, Боже...
 Як я тебе безсовісно люблю! –
 Як ти мене...
 Як ти мене лиш можеш...

Диптих

1.

Там, де кінчається Дніпро, –
 Лише Початок.
 Моїх дідів свячена кров
 Почне кричати.

Аж доки я не загорюсь
 І не почую
 Ту пісню зір, серед яких
 Душа кочує.

А потім проситься назад –
 У грішне тіло, –
 Чи ти чернець, чи ти солдат,
 Чи так, без діла.

Пасу Пегаса серед муз,
 Прощаю друга.
 Правду меча на шлях візьму
 І правду плуга.

Мої ж бо предки –
 То вода, вогонь і вітер.
 Це їх земля, це їхня даль,
 Крилаті діти.

І я також до них вернусь,
 Пройшовши коло.
 Там, де закінчується Русь,
 Холодно й голо.

Де починається Дніпро –
 Там серце б'ється.

Чи то сльоза, чи то зоря...
 Чи кров сміється...

2.

Я так нікого не любив –
 Тебе і пісню.
 Іще не жив, а вже прожив –
 Нервово, пісно.

Бо сенс шукав, забувши смак
 Життя земного.
 Заради того, що нема
 Ні тут, ні в Бога.

Неначе саночки тягнув
 На білу гору.
 За найдзвінкішу, за струну,
 В лютневу пору.

Тепер лежу собі на них...
 Навколо червень.
 Сумним терпким вином вини
 Лікую нерви.

Сльоза всміхається мені
 З обличчя твого.

І почалася на струні
 Нова дорога,
 Де я нічого не любив –
 Тебе і пісню.

Іще не жив – а вже прожив
 Нервово, пісно.

* * *

Туманиться червона ртуть зірок
 У небі, незахищеним – мов крила.
 Все заросло снігами... і Дніпро...
 Дніпро заріс... колиска і могила.

Нема доріг і запахів.
 Лиш десь
 Інтимний шепіт, а чи кулі посвист.
 І хтось мене до вирію веде,
 І хтось мені, далекий, стелить постіль.

За горизонтом, де цвітуть сади,
 Мов піняться вогненно вогкі вина,
 Душа танцює... дід ще молодий...

* * *

Холодно. Ніжно. Порожньо.
 Вечір іде, як вовк.
 Ми із тобою порізно.
 Ми із тобою вдвох.

Птахоподібні келихи.
 П'яна, як дим, трава
 Поміж серцями стелиться,
 Наче танцює вальс.

Музика чорновинова
 Клято розлита в нас.
 Отже, якщо й загинемо, –
 То не останній раз.

А як полюбим проклято –
 То вже – як у піснях...
 Де поза злом і клопотом
 Світить Чумацький Шлях.

Холодно.
 Ніжно.
 Порожньо.
 Вечір іде, як вовк.

Ми із тобою порізно.
 Ми із тобою вдвох.

* * *

Я не люблю, когда мне врут,
 Но от правды я тоже устал.
Віктор Цой

Щоб підлим не стати –
 Я п'ю і злюсь
 До певних, ще людських, меж.
 Коли мені брешуть – я не люблю.
 Від правди втопився теж...

Циганською голкою шитий шрам
 Уже не болить, але
 Душа, що заважила 9 грам,
 Кулі повторить лет.

Поправку на вітер зробити лиш
 Дозволить стрільцю мій друг,
 З яким ми в корчмарським бою були,
 Минувши афганський круг.

Травмовані щастям приходу в світ,
 Ми будемо ждати знов,
 Коли ж повертаємось в той живіт,
 Де сонячна бродить кров.

По вовчих слідах побредем у даль,
 Де казка, де пісня, де
 Ніхто за любов не дає медаль,
 Є глиб, та немає стель.

Де кров'ю малює сльозу дивак,
Де падає плід в гніздо.
І вічно крізь кості кричить трава
В очікуванні Годо...

Розбирання ялинки

Розбираєм ялинку...
І сумно від того обом –
Як буває лиш сумно,
Коли усміхаються зорі.
На ялинці сирітські
Зосталася іграшка-Гном –
Як останній місток,
До казкового серця прозорий.

А зайчатка і білочка
Знову у вату лягли.
Дід Мороз і Снігуронька –
Поряд, в мішок целофанний.
Біля тої ялинки
Ми щастя торішнє пили,
Що надрубане й свіже –
Мов піна старенької ванни.

Про любов і розлуку,
Тюрму і суму говорив
По новенькому «теліку»
Наш президент празниковий.
Та померла ялинка,
Але не виходить із гри.
Золотіє й мовчить,
Роздягнувшись, –
Колюча, як слово.

Безпритульні хвоїнки
Невидимий час замете.
Штучні квіти запахнуть снігами –
Мов крик динозавра.
Ми хороним у вату прикраси –
Як рідних дітей.
Воскресіння чекаючи,
Згадуєм завтра.

* * *

Крик пораненого вогню –
Білі птахи над лісом.
Осінь.
Я себе лиш, себе виню
У зимовім Твоім волоссі.

Я метався, як дикий звір,
По країні моїй убогій.
Не міняв ні ідей, ні вір, –
Черевки лише й дороги.

І по світу також блукав:
Від Америки до Байкалу.
Видно, доля вдалась така,
Видно, предки мене гукали.

А нащадкам аби наш чад...
І горілка («ще та...») пітніла.
Бо вперед – це також назад,
Бо душа – це всевишне тіло.

...Крик пораненого вогню.
В небі моря хрести пташині.

Я себе лиш, себе виню
В грішнім присмерку батьківщини...

* * *

Задушлива периферійна воля.
І жити нецікаво.
І ніяк.
Пишу пісні.
Сильнішаю від болю.
Човен роблю.
Дивлюсь на Зодіак.

На Сході – келих риб'ячої крові,
На Заході – глибокий синій дзвін.
А тут домашньо, тепло, вечорово,
І вишиті пташки на рукаві.

Здалека чути дивний голос моря,
Довгобородих старців шварготню.
Ні тих, що тут, ні тих, що в поїзд скорий...
Я не виню.

Лелечі гнізда.
Церква-торт синенька
В моїх краях, де рай і кураї,
Де журавель криничний низько дзенька,
Перуна ідол за хрестом стоїть.

На білих корах написи червоні.
Зарослі вітром скелі, скрип сосни.
І спогади, неначе сиві коні,
Пасуться вздовж бандурної струни.

Ріка велика.
Плакати не вміє.
Тече й тече.
Кипить сльоза зорі.

Задушливо.
Космічний вітер віє,
Зелений лист зрива з календарів.

Із циклу «Україна в диму»

Бідна, рідна, проклята країно,
У якій нема чого втрачати,
Ні тебе змінити, ні покинути,
Стерши кров'ю в паспорті печать.

Тут чекаю бунту, наче щастя,
Тут іду у храм високий – ліс.
Тут мені спирт'яка за причастя,
За ракету – дядьківський обріз.

Тут мої мангали і могили,
Ще непроговорена печаль...
Намолили предки, намутили...
Хто провітрить – вогнище чи сталь?

Кров моя тут долю вибирає,
Не найкращу, може, та й незгірш...
А коли була вітчизна раєм
Тим, хто творить пісню не за гріш?

Бідна, рідна... Верби і розруха...
Під зорею фейєрверк і степ.
Упаду – і буду вічно слухати
Небо її грішне аж святе.